

Briuselis, 2023 06 28
COM(2023) 365 final

KOMISIJOS ATASKAITA

**EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS CENTRINIAM BANKUI IR
EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI**

**dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2015/2366/ES dėl mokėjimo paslaugų
vidaus rinkoje peržiūros**

**KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
CENTRINIAM BANKUI IR EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ
KOMITETUI**

**dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2015/2366/ES dėl mokėjimo
paslaugų vidaus rinkoje peržiūros**

Turinys

1.	ĮVADAS	3
2.	BENDRAS MPD2 TAIKYMAS IR POVEIKIS	3
3.	KONKRETŪS MPD2 ASPEKTAI	4
3.1.	Atviroji bankininkystė.....	4
3.2.	Taikymo sritis.....	6
3.3.	Vartotojų apsauga.....	7
3.4.	Saugumas ir sukčiavimo prevencija.....	9
3.5.	Rizikos mažinimas ir su konkurencija susiję klausimai.....	11
3.6.	Vykdyto užtikrinimas.....	12
3.7.	Kiti klausimai.....	12
4.	IŠVADOS	13

SANTRUMPOS

AIS	Informavimo apie sąskaitas paslauga
ISPT	Informavimo apie sąskaitas paslaugų teikėjas
API	Programų sąsaja
STMPT	Sąskaitą tvarkantis mokėjimo paslaugų teikėjas
ATM	Bankomatas
SVAA	Skaitmeninės veiklos atsparumo aktas
EBI	Europos bankininkystės institucija
ESTD	Europinės skaitmeninės tapatybės dėklė
ECB	Europos Centrinis Bankas
EEE	Europos ekonominė erdvė
EPD	Elektroninių pinigų direktyva
EPI	Elektroninių pinigų įstaiga
BDAR	Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas
IBAN	Tarptautinis banko sąskaitos numeris
MM	Momentinis mokėjimas
PIO	Pardavėjo inicijuota operacija
MOTO	Nurodymai paštu arba telefonu
NKI	Nacionalinė kompetentinga institucija
AB	Atviroji bankininkystė
AF	Atvirieji finansai
MĮ	Mokėjimo įstaiga
PISA	Mokėjimo priemonių schemas ir susitarimai
PV	Prekybos vieta
MPD2	Antroji mokėjimo paslaugų direktyva
MPT	Mokėjimo paslaugų teikėjas
MPV	Mokėjimo paslaugų vartotojas
MMS	Mažmeninių mokėjimų strategija
TRS	Techninis (-iai) reguliavimo standartas (-ai)
GKAP	Griežtas kliento autentiškumo patvirtinimas
SEPA	Bendra mokėjimų eurais erdvė
ABD	Atsiskaitymų baigtinumo direktyva
SSM	Sandorių stebėsenos mechanizmas (-ai)
PTTŠ	Paslaugas teikianti trečioji šalis
TPT	Techninių paslaugų teikėjas

1. ĮVADAS

Antroje mokėjimo paslaugų direktyvoje (MPD2¹) nustatyta visų mažmeninių mokėjimų (eurais, ne eurais, vietinių ir tarptautinių) Sąjungoje sistema. 2007 m. priimta Pirmąja mokėjimo paslaugų direktyva (PMP1²) buvo nustatyta suderinta teisinė sistema integruotai ES mokėjimų rinkai sukurti. Remiantis MPD1, MPD2 buvo pašalintos kliūtys, trukdančios teikti naujų rūšių mokėjimo paslaugas, ir pagerintas vartotojų apsaugos ir saugumo lygis. MPD2 nuostata dėl peržiūros (108 straipsnis, žr. 1 priedą) Komisija buvo įpareigota iki 2021 m. sausio 13 d. pateikti MPD2 taikymo ir poveikio ataskaitą, visų pirma dėl mokesčių, taikymo srities, limitų ir prieigos prie mokėjimo sistemų. Iki tos datos peržiūros nebuvo galima atlikti, nes kai kurios valstybės narės vėlavo perkelti direktyvą į nacionalinę teisę ir vėlavo taikyti kai kurias jos taisykles, pavyzdžiui, dėl griežto kliento autentiškumo patvirtinimo (GKAP, žr. 3.4 dalį)³. Todėl MPD2 vertinimas atliktas tik 2022 m.⁴ Atlikusi vertinimą ir atsižvelgdama į savo 2020 m. komunikatą dėl ES mažmeninių mokėjimų strategijos⁵ (MMS), Komisija nusprendė peržiūrėti MPD2. Ši peržiūros ataskaita pridedama prie dviejų pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais peržiūrima MPD2⁶.

2. BENDRAS MPD2 TAIKYMAS IR POVEIKIS

Pastaraisiais metais mokėjimo paslaugų rinkoje buvo daug pokyčių. Elektroniniai mokėjimai ES nuolat auga ir 2021 m. pasiekė 240 trln. EUR vertę (palyginti su 184,2 trln. EUR 2017 m.)⁷. Kartu su aktyvesniu kortelių naudojimu į rinką atėjo nauji paslaugų teikėjai, kuriems galimybę veikti suteikė skaitmeninės technologijos. Pavyzdžiui, dabar yra plačiai paplitę nebankiniai mokėjimo paslaugų teikėjai (MPT), kaip antai mokėjimo įstaigos (MĮ) ir elektroninių pinigų įstaigos (EPI). Per šį laikotarpį labai išaugo atvirosios bankininkystės paslaugų, be kita ko, informavimo apie sąskaitas ir mokėjimo inicijavimo paslaugų, apimtis (žr. 3.1 dalį).

MPD2 vertinimo ataskaitoje daroma išvada, kad MPD2 tikslų siekiama nevienodai sėkmingai. Viena iš aiškaus teigiamo poveikio sričių yra sukčiavimo prevencija pradėjus taikyti GKAP; nors GKAP įgyvendinti sudėtingiau, nei tikėtasi, jis jau padarė didelį poveikį mažinant sukčiavimą. Be to, MPD2 buvo ypač veiksminga siekiant didesnio mokėjimo priemonių veiksmingumo, skaidrumo ir pasirinkimo mokėjimo paslaugų vartotojams. Tačiau atliekant vertinimą nustatyta, kad MPD2 veiksmingumas siekiant sukurti vienodas sąlygas yra ribotas, visų pirma dėl išliekančio bankinių ir nebankinių MPT disbalanso, kurį lemia tai, kad pastarieji neturi tiesioginės prieigos prie tam tikrų pagrindinių mokėjimo sistemų. Nepaisant to, kad atsirado šimtai naujų nebankinių paslaugų teikėjų, aptarnaujančių milijonus klientų, atvirosios bankininkystės (AB) sklaida ES nėra nuosekli, nes kyla problemų, susijusių su AB paslaugų teikėjų duomenų prieigos sąsajų veikimu. Nors teikiama vis daugiau tarpvalstybinių mokėjimo paslaugų, daugelis mokėjimo sistemų (ypač debeto kortelių sistemos) išlieka iš esmės nacionalinės. Kol kas nėra naujo, grynai europinio mokėjimo sprendimo. Įgyvendinant

¹ 2015 m. lapkričio 25 d. Direktyva (ES) [2015/2366](#) dėl paslaugų vidaus rinkoje.

² 2007 m. lapkričio 13 d. Direktyva [2007/64/EB](#) dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje.

³ Dauguma MPD2 taisyklių taikomos nuo 2018 m. sausio mėn., tačiau GKAP taisyklės taikomos tik nuo 2019 m. rugsėjo mėn.

⁴ Vertinimo ataskaita pateikta poveikio vertinimo 5 priede, SWD 2023/231 *final*. Atliekant vertinimą iš dalies remtasi rangovo VVA/CEPS ataskaita, kuri skelbiama [šiuo adresu](#).

⁵ [COM/2020/592 final](#), 2020 m. rugsėjo 24 d.

⁶ COM(2023) 366 *final* ir COM(2023) 367 *final*.

⁷ ECB statistinių duomenų saugykla, [Mokėjimų statistinių duomenų ataskaita](#), 2022 m. liepos mėn.

Europos mokėjimų iniciatyvą⁸, šiuo metu kuriamas pirmasis europinis mokėjimo sprendimas. Nors tikėtasi, kad dėl naujų pigesnių mokėjimo priemonių, pavyzdžiui, grindžiamų AB, sumažės prekybininkų sąnaudos, taip dar neįvyko. Apskritai vertinimo ataskaitoje daroma išvada, kad, nepaisant tam tikrų trūkumų, dabartinė MPD2 sistema leido padaryti pažangą siekiant jos tikslų.

Šie ir kiti klausimai išsamiau aptariami 3 dalyje, kurioje pateikti MPD2 108 straipsnyje akcentuojami klausimai ir apskritai apibendrinti MPD2 peržiūros rezultatai.

3. KONKRETŪS MPD2 ASPEKTAI

3.1. Atviroji bankininkystė

Atviroji bankininkystė (AB) – tai terminas, kuriuo įvardijamas procesas, kai informavimo apie sąskaitas paslaugų teikėjai (ISPT) ir mokėjimo inicijavimo paslaugų teikėjai (ISPT), bendrai vadinami paslaugas teikiančiomis trečiosiomis šalimis (PTTŠ), naudotojams teikia arba sudaro sąlygas gauti MPD2 reglamentuojamas paslaugas, remdamiesi naudotojo prašymu suteikiama prieiga prie jų sąskaitų duomenų, kuriuos turi sąskaitas tvarkantys mokėjimo paslaugų teikėjai (STMPT). Nors atviroji bankininkystė veikė ES iki MPD2, PTTŠ veikė iš esmės nereguliuojamoje aplinkoje. Priėmus MPD2 buvo sukurta stabili AB reguliavimo sistema, įskaitant naudotojų apsaugos priemones. Joje nustatyta STMPT pareiga palengvinti PTTŠ prieigą prie mokėjimų duomenų be jokių privalomų sutartinių įsipareigojimų, siekiant skatinti AB plėtrą ir kartu nustatyti priemones, kuriomis būtų užtikrintas didesnis naudotojų saugumas ir apsauga.

Nors AB augimo tendenciją buvo galima pastebėti dar iki MPD2, nuo 2018 m. AB paslaugų rinka toliau auga. PTTŠ ir AB paslaugų naudotojų skaičius ES didėja ir 2021 m. siekė beveik 19 mln. naudotojų⁹. Teisine sistema buvo įteisinta reguliuojama PTTŠ prieiga prie mokėjimo sąskaitų, užtikrintas naudotojų ir jų duomenų saugumas. Tačiau vertinant MPD2 atskleistos pasikartojančios problemos, susijusios su veiksminga ir efektyvia PTTŠ prieiga prie STMPT turimų duomenų. PTTŠ vis dar susiduria su didelėmis kliūtimis ir dažnai nurodo, kad skiriasi sąsajų, sukurtų siekiant palengvinti jų prieigą prie duomenų¹⁰, kokybė ir veikimas. STMPT nurodo dideles API kūrimo įgyvendinimo išlaidas¹¹ ir apgailestauja, kad pagal MPD2 teisinę sistemą jie negali taikyti PTTŠ mokesčio už prieigos prie klientų duomenų per API palengvinimą. Be to, STMPT dažnai reiškia nepasitenkinimą dėl to, kad PTTŠ mažai naudojami jų API, o kai kurios PTTŠ ir toliau naudojami savo klientų sąsaja, o ne API.

Atsižvelgdama į tai, atlikusi MPD2 peržiūrą Komisija nusprendė padaryti keletą tikslinių AB sistemos pakeitimų, kad pagerintų jos veikimą, tačiau būtų išvengta radikalių pakeitimų, kurie galėtų destabilizuoti rinką arba sukelti didelių papildomų įgyvendinimo išlaidų. Nors ES esama skirtingų API standartų¹², Komisija mano, kad geriau nenustatyti naujos visiškai standartizuotos ES duomenų prieigos sąsajos. Tai suteiktų akivaizdžių pranašumų PTTŠ prieigos prie duomenų požiūriu. Tačiau prisitaikymas prie naujo standarto visai rinkai kainuotų gana daug. ES taikomi MPD2 API standartai, nors tarp jų vis dar esama tam tikrų skirtumų, ilgainiui iš esmės suvienodėjo. O vieno iš dviejų pagrindinių API standartų kūrėjai

⁸ Žr. <https://www.epicompany.eu/>.

⁹ „Juniper“ tyrimo duomenys, kuriuos [cituoja „Statista“](#). ES nėra oficialių statistinių duomenų apie atvirąją bankininkystę.

¹⁰ Dažniausiai API, nes didžioji dauguma STMPT pasirinko API kaip atvirosios bankininkystės sąsaja.

¹¹ Remiantis Komisijos rangovo VVA/CEPS ataskaita, vienkartinės įgyvendinimo išlaidos viršija 2 mlrd. EUR.

¹² ES iš esmės yra du pagrindiniai MPD2 API standartai (Berlyno grupės standartas ir STET standartas).

teigia, kad jiems priklauso 80 proc. Europos atvirosios bankininkystės API¹³. Be to, nors esama skirtumų (dažnai dėl atskirų STMPT pagrindinių standartų variantų), API telkėjai suteikia vieną įgyvendinimo vietą, leidžiančią PTTŠ vienu metu prisijungti prie daugybės skirtingų API. Todėl Komisija, kuriai iš esmės pritaria rinkos dalyviai, mano, kad naujo bendro API standarto nustatymo ES išlaidos apskritai būtų didesnės už naudą.

Komisija taip pat nemato prasmės keisti MPD2 numatytą taisyklę, pagal kurią PTTŠ turi prieigą prie duomenų be privalomų sutartinių santykių ir todėl nemoka finansinės kompensacijos STMPT. Toks radikalus atvirosios bankininkystės ekosistemos pokytis būtų potencialiai labai trikdomas, neturint jokių garantijų, kad sąsajų veikimas greitai ir reikšmingai pagerės. Vis dėlto rinkos dalyviai turėtų turėti galimybę laisvai sudaryti susitarimus, kartu nustatant kompensavimo tvarką, dėl paslaugų, kurios neregamentuojamos pagal peržiūrėtą MPD2¹⁴, tačiau visada turėtų būti galimybė bet kuriai PTTŠ naudotis MPD2 bazinėmis paslaugomis be išankstinio sutartimi įforminto susitarimo ar mokesčio. Kita vertus, siekiant užtikrinti optimalią PTTŠ prieigą prie duomenų, kad jų klientai gautų visapusišką naudą, teisės aktuose, kuriais peržiūrima MPD2, bus nustatyti nauji minimalūs specialiųjų sąsajų veikimo reikalavimai, įskaitant nebaigtinį draudžiamų AB kliūčių rinkinį.

Šiuo metu pagal MPD2 sistemą STMPT, jei jiems netaikoma išimtis, privalo turėti dvi AB duomenų sąsajas – pagrindinę ir atsarginę. Tačiau šią gana sudėtingą tvarką reikėtų supaprastinti: jei STMPT siūlo reikalavimus atitinkančias specialiąsias sąsajas, kuriomis PTTŠ teikia duomenis, reikalingus jų klientams aptarnauti, nėra pagrindo toliau taikyti dviejų sąsajų reikalavimą. Turėtų būti reikalaujama, kad STMPT nuolat turėtų tik vieną specialiąją AB sąsają¹⁵. Tačiau panaikinus nuolatinę atsarginę sąsają, kuria daugelis PTTŠ vis dar dažnai naudojami dėl neoptimalios tam tikrų API kokybės, būtina turi būti iš esmės pagerintas sąsajų veikimas ir nustatyta griežta vykdymo užtikrinimo tvarka. Tai dvi būtinos išankstinės sąlygos, kad būtų supaprastinta dabartinė aplinka ir būtų atsisakyta reikalavimo turėti nuolatinę atsarginę sąsają. Tačiau net jei API yra aukštos kokybės, jų veikimas kartais gali sutrikti ir tokiomis aplinkybėmis PTTŠ turi būti pasiūlyta galimybė išsaugoti veiklos tęstinumą naudojantis laikina nenumatytų atvejų prieiga prie duomenų. Galiausiai, siekiant padidinti vartotojų pasitikėjimą AB ir palengvinti naudojimąsi AB paslaugomis bei pagerinti vartotojų apsaugą, bus reikalaujama, kad bankai ir kiti STMPT savo klientams, besinaudojantiems AB paslaugomis, pasiūlytų IT priemonę (prieigos prie finansinių duomenų leidimo skydelį), kuri jiems leistų iš karto matyti, kokias prieigos prie duomenų teises jie suteikė ir kam, ir, jei pageidautų, per šią priemonę galėtų panaikinti PTTŠ prieigą prie savo duomenų.

Kartu su dviem pasiūlymais, kuriais peržiūrima MPD2, Komisija teikia pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl prieigos prie finansinių duomenų (PFD), kuriuo išplečiama pareiga suteikti prieigą prie finansinių duomenų, neapsiribojant mokėjimo sąskaitų duomenimis (atvirieji finansai). Komisija išnagrinėjo galimybę perkelti ISPT iš MPD į būsimą PFD sistemą. Nors toks perkėlimas ilgainiui galėtų būti prasmingas atsižvelgiant į ISPT veiklos pobūdį, kiltų didelė rizika sutrikdyti ISPT darbą ir naudojimąsi prieigos prie duomenų teisėmis, jei toks perkėlimas būtų atliktas per anksti, t. y. dar nesukūrus schemas,

¹³ [PRANEŠIMAS SPAUDAI „Berlin Group is offering support to new European payment schemes“ \(berlin-group.org\).](http://pranesimas.spaudai.berlin-group.org)

¹⁴ Pavyzdžiui, šiuo metu rinkos dalyvių aptariama SEPA prieigos prie mokėjimo sąskaitų schema. [SEPA prieiga prie mokėjimo sąskaitų | Europos mokėjimų taryba.](#)

¹⁵ Išskyrus atvejus, kai priežiūros institucija, atsižvelgdama į jų verslo modelį, proporcingumo pagrindu leidžia jiems neturėti specialiosios sąsajos.

kuri bus būtina atvirųjų finansų sąlyga¹⁶. Šiuo metu AB rinkoje tokios schemos nėra, nors rinkos dalyviai šiuo metu ją kuria. Todėl Komisija mano, kad būtų geriau veikti etapais ir tokią perkėlimą numatyti atlikti tada, kai PFD sistema bus visiškai funkcionali, ir tik tada, jei ir kai bus nuspręsta, kad sąlygos sklandžiam perkėlimui yra tinkamos.

3.2. Taikymo sritis¹⁷

Po to, kai buvo priimta MPD2, atsirado naujų mokėjimo priemonių, pavyzdžiui, momentiniai mokėjimai arba e. pinigų žetonai (kriptoturto rūšis¹⁸). Kiti nauji produktai yra e. piniginės (konkrečiai pereiginės skaitmeninės piniginės), kurios, pasitelkiant konvertavimą į žetonus, leidžia pasinaudoti mokėjimo priemone per mobilųjį įrenginį atliekant mokėjimus internetu arba bekontakčius mokėjimus. Taip pat atsirado naujų paslaugų, kurios palengvina mokėjimo paslaugų teikimą, tačiau nėra mokėjimo paslaugos, pavyzdžiui, paslaugos „pirk dabar, mokėk vėliau“ arba „prašymas atlikti mokėjimą“.

Daugeliui tokių naujų paslaugų teikėjų MPD2 netaikoma, nes jie yra techninių paslaugų teikėjai (TPT). Tai mokėjimo sistemų operatoriai ir paslaugų teikėjai, pavyzdžiui, apdorojimo paslaugą teikiantys subjektai arba mokėjimo vartai, kurie, nors patys nėra MPT, padeda reguliuojamiems MPT teikti mokėjimo paslaugas. Kai kurie iš šių TDP po MPD2 įsigaliojimo užėmė labai svarbią vietą mokėjimų grandinėje, o kai kurie iš jų, pavyzdžiui, didieji apdorojimo paslaugą teikiantys subjektai, kai kuriose valstybėse narėse netgi įgijo kvazisisteminį statusą. Akivaizdu, kad dėl tokios padėties ES mokėjimų srityje gali kilti naujų rūšių rizika.

Tokiomis aplinkybėmis aktualus yra Skaitmeninės veiklos atsparumo aktas (SVAA)¹⁹. MPT, kaip jie apibrėžti MPD2, patenka į SVAA taikymo sritį ir jo nuostatos jiems taikomos tiesiogiai. Tačiau mokėjimo sistemų operatoriams, kuriems šiuo metu pagal MPD2 netaikoma licencijavimo tvarka²⁰, SVAA netaikomas, nes SVAA taikomas tik finansų subjektams, kurie reguliuojami ir prižiūrimi pagal ES teisės aktus. SVAA nustatytas įpareigojimas Komisijai atliekant MPD2 peržiūrą apsvarstyti galimybę į MPD2 taikymo sritį įtraukti *mokėjimo sistemų operatorius ir mokėjimų vykdymo veikloje dalyvaujančius subjektus*, o tai atitinkamai leistų juos įtraukti į SVAA taikymo sritį²¹.

Komisija priėjo prie išvados, kad šiuo metu toks įtraukimas būtų per ankstyvas. Suinteresuotieji subjektai (tiek privatieji, tiek viešieji), su kuriais Komisija konsultavosi atlikdama MPD2 peržiūrą, neturi vyraujančios nuomonės šiuo klausimu ir kol kas nepastebėta jokios aiškios žalos ar pavojaus vartotojams ar kitiems rinkos dalyviams. Daugeliui šiuo metu neįtrauktų paslaugų ir jų teikėjų jau taikoma arba netrukus bus taikoma Europos Centrinio Banko / Eurosistemos priežiūra (remiantis Sutarties 127 straipsnio 2 dalimi). Sistemoms ir vadinamosioms priemonėms (pvz., skaitmeninėms piniginėms) taikoma nauja Eurosistemos PISA priežiūros sistema, kuri šiuo metu laipsniškai diegiama. Todėl kiltų didelė dubliavimo rizika, jei prie esamo ECB / Eurosistemos priežiūros lygmens būtų pridėtas naujas ES priežiūros lygmuo, nesant tvirtų įrodymų, kad jis reikalingas. Be to, MPD2 loginis pagrindas yra reguliuoti galutiniams naudotojams (vartotojams, pardavėjams) teikiamas paslaugas, o ne

¹⁶ Žr. 2022 m. vasario 23 d. Komisijos pasiūlymą dėl reglamento dėl suderintų sąžiningos prieigos prie duomenų ir jų naudojimo taisyklių (Duomenų aktas), COM(2022) 68 *final*.

¹⁷ Ši dalis atitinka SVAA 58 straipsnio 2 dalį; žr. 2 priedą.

¹⁸ Jos, kartu su kitu kriptoturto, kuris nėra tinkamas naudoti kaip mokėjimo priemonė, reglamentuojamos 2023 m. gegužės 31 d. Reglamentu (ES) 2023/1114 dėl kriptoturto rinkų.

¹⁹ 2022 m. gruodžio 14 d. Reglamentas (ES) 2022/2554 dėl skaitmeninės veiklos atsparumo finansų sektoriuje.

²⁰ Tačiau viename MPD2 straipsnyje (35 straipsnyje) nustatyti reikalavimai mokėjimo sistemų operatoriams.

²¹ SVAA 58 straipsnio 2 dalis. Žr. 2 priedą.

paslaugas, susijusias su mokėjimo infrastruktūrų veikimu, ar paslaugas, padedančias vykdyti mokėjimo paslaugas, kurios pačios nėra mokėjimo paslaugos (pavyzdžiui, mokėjimo duomenų tvarkymą, mokėjimo terminalų valdymą, debesijos paslaugas ir pan.), ar paslaugas, kurios tik palengvina mokėjimo priemonės naudojimą, nesuteikiant jokios reguliuojamos mokėjimo paslaugos. ES finansinių paslaugų teisės aktų sistemoje su vartotojais susiję klausimai ir didmenos bei infrastruktūros klausimų reguliavimas paprastai nustatomi atskiruose teisės aktuose²².

Tačiau Komisija puikiai supranta didėjančią šių neprižiūrimų veiklos vykdytojų svarbą teikiant mokėjimo paslaugas ir galimą riziką, kurią jų veikla gali kelti mokėjimo sistemoms ir finansiniam stabilumui. Todėl per trejus metus nuo peržiūrėtų teisės aktų taikymo pradžios Komisija, remdamasi įrodymais ir glaudžiai bendradarbiaudama su ECB / Eurosistema, atliks išsamią peržiūrą, visų pirma įvertindama, ar, be galiojančios priežiūros tvarkos, kai kuriems iki šiol neprižiūrimiems subjektams būtina nustatyti specialią ES licencijavimo ir priežiūros tvarką. Toks laikotarpis reikalingas tam, kad būtų surinkta pakankamai duomenų apie įgyvendinimą.

Atsižvelgiant į šias aplinkybes, MPD2 peržiūros pasiūlyme pateikiami tik esminiai MPD2 taikymo srities taisyklių, dėl kurių šiuo metu esama neaiškumų, paaiškinimai, tačiau nedaroma reikšmingų esamos MPD2 taikymo srities pakeitimų.

Galimybė gauti grynujų pinigų yra vienas iš Komisijos prioritetų. Naujuoju pasiūlymu prie šio tikslo prisidedama sudarant palankesnes sąlygas gauti grynujų pinigų. Šiuo metu pagal MPD2 mažmenininkas, neturintis MPT licencijos, gali išmokėti klientui grynuosius pinigus, bet tik jam ką nors nupirkus („cashback“). Siekdama sudaryti dar palankesnes sąlygas gauti grynujų pinigų, Komisija siūlo leisti mažmenininkams siūlyti grynujų pinigų išmokėjimo paslaugą net ir tuo atveju, kai klientas nieko neperka, nereikalaujant turėti MPT licenciją ar būti mokėjimo įstaigos atstovu. Tai susiję su tam tikromis sąlygomis, pavyzdžiui, apribojimu išsiimti ne daugiau kaip 50 EUR²³ vienu kartu ir pareiga atskleisti visus taikomus mokesčius.

Grynujų pinigų išdavimui per bankomatus apskritai reikalinga MPT licencija, tačiau MPD2 tam tikriems nebankiniams bankomatų operatoriams numatyta išimtis, kuriai taikomos konkrečios sąlygos²⁴. Paaikškėjo, kad šią išimtį sunku taikyti praktikoje. Todėl siūloma panaikinti šią išimtį, tačiau į taikymo sritį įtraukti bankomatų operatorius, kurie netvarko mokėjimo sąskaitų, ir jiems taikyti supaprastintą registracijos tvarką ir atitinkamo lygio reguliavimą (pavyzdžiui, bus reikalaujama skaidrumo dėl mokesčių).

3.3. Vartotojų apsauga

i. Mokesčių taisyklės²⁵

MPD2 leidžia gavėjams nustatyti mokesčius mokėtojams, kad paskatintų juos naudoti konkrečias mokėjimo priemones (vadinamasis papildomo mokesčio taikymas). Tačiau gavėjams neleidžiama reikalauti mokesčių už naudojimąsi mokėjimo priemonėmis, kurių tarpbankiniai mokesčiai reglamentuojami pagal Reglamentą dėl tarpbankinių mokesčių²⁶, t. y.

²² Pavyzdžiui, FPRD (2014 m. gegužės 15 d. Direktyva 2014/65/ES dėl finansinių priemonių rinkų) ir Reglamentas dėl centrinių vertybinių popierių depozitoriumų (Reglamentas (ES) Nr. 909/2014) vertybinių popierių srityje.

²³ Visų pirma siekiant išsaugoti sąžiningą konkurenciją su bankomatais ir užtikrinti, kad parduotuvėse staiga nepribruktų grynujų pinigų.

²⁴ MPD2 3 straipsnio o punktas.

²⁵ Ši dalis atitinka MPD2 108 straipsnio a punktą; žr. 1 priedą.

²⁶ 2015 m. balandžio 29 d. Reglamentas (ES) 2015/751 dėl tarpbankinių mokesčių už kortele grindžiamas mokėjimo operacijas.

vartotojų debeto ir kredito kortelėmis, išduotomis pagal keturių šalių kortelių schemas, ir už tas mokėjimo paslaugas, kurioms taikomas SEPA reglamentas²⁷, t. y. kredito pervedimus ir tiesioginį debetą eurais. Šiuo metu valstybėms narėms leidžiama uždrausti arba plačiau apriboti papildomo mokesčio taikymą ir šia galimybe pasinaudojo daugiau kaip pusė valstybių narių. Komisija mano, kad nėra reikalo toliau derinti ar keisti valstybių narių mokesčių taikymo praktikos, nes draudimas taikyti papildomus mokesčius jau taikomas 95 proc. mokėjimų ES. Šiai išvadai pritaria dauguma viešų konsultacijų respondentų. Tačiau šiuo metu MPD2 draudimas taikyti papildomus mokesčius netaikomas kredito pervedimams ir tiesioginio debeto operacijoms, kurie vykdomi ne eurais, o kitomis ES šalių valiutomis. Kadangi nėra aiškaus šio apribojimo pagrindimo, Komisija siūlo išplėsti draudimą taikyti papildomus mokesčius, kad jis apimtų visus kredito pervedimus ir tiesioginio debeto operacijas visomis valiutomis.

ii. Sandorių su trečiosiomis valstybėmis taisyklės²⁸

MPD2 taikoma mokėjimo operacijoms bet kuria valiuta (įskaitant ne ES valiutas), atliekamoms ES viduje, iš trečiųjų valstybių ir į trečiąsias valstybes, tačiau jos nuostatos taikomos tik toms operacijos dalims, kurios atliekamos ES. Mokesčiai už ES vidaus mokėjimus ir tų mokesčių skaidrumas reglamentuojami Reglamentu dėl tarptautinių mokėjimų²⁹, tačiau tas reglamentas netaikomas pinigų perlaidų operacijoms ir kredito pervedimams iš ES į trečiąsias valstybes. Kai reikia keisti valiutą, su tuo susijusios išlaidos dažnai sudaro svarbią visų išlaidų dalį. Atliekant operacijas iš ES į trečiąsias valstybes, nesant visiško skaidrumo dėl išlaidų ir mokesčių, vartotojams sunku palyginti skirtingų paslaugų teikėjų taikomus mokesčius, todėl jie gali pasirinkti paslaugų teikėją, kuris nėra tinkamiausias jų poreikiams. Be to, pagal dabartinę MPD2 nėra nustatyta reikalavimo, kad MPT nurodytų mokėjimo paslaugų vartotojui maksimalią tokių operacijų įvykdymo trukmę.

Konkurencijos skatinimas ir mokesčių už tarptautinius kredito pervedimus ir pinigų perlaidas mažinimas yra vienas iš G 20 tarptautinių mokėjimų plano³⁰ tikslų. Todėl kredito pervedimų ir pinigų perlaidų iš ES į trečiąsias valstybes atveju Komisija siūlo nustatyti pareigą informuoti mokėjimo paslaugų vartotoją apie numatomus mokesčius už valiutos keitimą, atitinkančią dabartinius reikalavimus teikti informaciją apie operacijas ES viduje, taip pat apie numatomą laiką, per kurį gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas trečiojoje valstybėje gaus lėšas. Tačiau Komisija nesiūlo nustatyti maksimalios kredito pervedimų ir lėšų pervedimų iš ES į trečiąsias valstybes įvykdymo trukmės, nes tai iš dalies priklauso nuo už ES ribų esančių bankų, kuriems ES taisyklės netaikomos.

iii. Limitai, susiję su elektroninių ryšių tinklams taikoma išimtimi³¹

Į MPD2 taikymo sritį neįtrauktos elektroninių ryšių tinklo paslaugų teikėjo vykdomos mokėjimo operacijos, atliekamos iš elektroninio prietaiso arba per jį, arba skaitmeninio turinio ar balsu grindžiamų paslaugų (pvz., skambučių melodijų, muzikos ir papildomų SMS paslaugų) pirkimo operacijos, kai operacija įtraukiama į abonento sąskaitą faktūrą. Ši išimtis taikoma, kai vienos operacijos vertė neviršija 50 EUR ir visų operacijų vertė neviršija

²⁷ 2012 m. kovo 14 d. Reglamentas (ES) 260/2012, kuriuo nustatomi kredito pervedimų ir tiesioginio debeto operacijų eurais techniniai ir komerciniai reikalavimai.

²⁸ Ši dalis atitinka MPD2 108 straipsnio b punktą; žr. 1 priedą. Trečiosios valstybės suprantamos kaip Europos ekonominei erdvei nepriklausančios valstybės.

²⁹ Reglamentas (ES) 2021/1230, kuriame nustatyti skaidrumo reikalavimai dėl bendros apskaičiuotos sumos ir taikomų mokesčių už valiutos keitimą.

³⁰ <https://www.fsb.org/wp-content/uploads/P131021-1.pdf>.

³¹ Ši dalis atitinka MPD2 108 straipsnio d punktą; žr. 1 priedą.

300 EUR per mėnesį. Atlikdama MPD2 peržiūrą Komisija nenustatė jokių problemų, susijusių su dabartiniais įvairių MPD2 nustatytų limitų dydžiais. Atsižvelgdama į peržiūros metu gautus duomenis, Komisija limitų keisti nesiūlo, tačiau toliau stebės jų tinkamumą.

iv. Lėšų blokavimo taisyklės³²

Kai mokėjimo kortelė naudojama nežinomai sumai sumokėti (pavyzdžiui, degalinėje, viešbutyje ar automobilių nuomos punkte), mokėtojo MPT, gavęs mokėtojo sutikimą, paprastai užblokuoja lėšas kortelėje. Užblokuotų lėšų naudotojas negali naudoti tol, kol jos neatblokuojamos, o tai gali sukelti finansinių sunkumų. Duomenys rodo, kad užblokuotos lėšos gali būti neproporcingai arba nepagrįstai didelės, palyginti su galutine suma, kai ji tampa žinoma. Per didelių užblokuotų sumų problemos negalima išspręsti nustatant viršutines ribas, nes skirtingomis aplinkybėmis gali prireikti užblokuoti labai skirtingas sumas (degalų pirkimas, automobilio nuoma, viešnagė viešbutyje ir pan.). Šią nuomonę per viešas konsultacijas išreiškė dauguma suinteresuotųjų subjektų³³. Kita susijusi problema – nepanaudotų blokuotų lėšų atblokavimo terminų skirtumai, nes, remiantis gautais atsiliepimais, jų atblokavimas gali užtrukti iki kelių savaičių arba netgi gali prireikti atskiro mokėtojo prašymo. Atsižvelgdama į tai, Komisija siūlo pakeitimus, kuriais siekiama paspartinti nepanaudotų blokuotų lėšų išmokėjimą ir reikalauti, kad blokuota suma būtų proporcinga tikėtina galutinei sumai, o ne siūlyti nustatyti absoliučias maksimalias sumas.

3.4. Saugumas ir sukčiavimo prevencija

Pagrindinė MPD2 naujovė sukčiavimo srityje buvo reikalavimas atlikti GKAP. Tai apima du autentiškumo patvirtinimo elementus, pagrįstus žinojimu (pvz., slaptažodžiu), turėjimu (pvz., kortele) arba būdingumu (pvz., piršto atspaudu). Pagal MPD2 reikalaujama, kad MPT atliktų GKAP, kai mokėtojas prisijungia prie mokėjimo sąskaitos internetu, inicijuoja elektroninę mokėjimo operaciją arba nuotoliniu kanalu atlieka kokį nors veiksmą, galintį kelti sukčiavimo atliekant mokėjimą ar kitokio piktnaudžiavimo riziką. Iš Komisijos atlikto vertinimo matyti, kad GKAP jau labai sėkmingai padeda mažinti sukčiavimo atvejų skaičių. Pavyzdžiui, atliekant nuotolinius mokėjimus kortele, sukčiavimo atvejų, kai operacijoms patvirtinti atliekamas GKAP, yra 70–80 proc. mažiau nei tais atvejais, kai GKAP neatliekamas³⁴. Tačiau laipsniškas GKAP diegimas rinkoje buvo sudėtingas, dėl to labai vėlavo visiškai GKAP įgyvendinimas. Rinkos dalyviai nuolat pabrėžia dėl GKAP taikymo patiriamas išlaidas³⁵ ir daugelis jų norėtų, kad būtų taikomas tikslingesnis požiūris, siekiant sumažinti su GKAP susijusių elektroninių operacijų trintį. Komisija pripažįsta, kad GKAP diegimas galėjo vykti sklandžiau, o rinka, kuri iš esmės nepakankamai įvertino šio perėjimo sudėtingumą ir poveikį, tikrai galėjo geriau jam pasiręgti. Tačiau Komisija neketina keisti savo požiūrio į GKAP, atsižvelgdama į labai teigiamus rezultatus, kuriuos jis jau davė mažinant sukčiavimo mastą, ir į tai, kad po laipsniško GKAP įdiegimo dauguma jo naudotojų jau yra su juo susipažinę.

Dėl reikalavimo atlikti GKAP daugeliui ES vartotojų kilo tam tikrų konkrečių sunkumų, kurie turėjo įtakos jų galimybėms atlikti elektroninius mokėjimus. Komisija mano, kad kiekvienas asmuo, nepriklausomai nuo jo sveikatos, amžiaus ar būklės, turėtų galėti atlikti GKAP. Todėl

³² Ši dalis atitinka MPD2 108 straipsnio f punktą; žr. 1 priedą.

³³ Atsakymai į viešų konsultacijų klausimus skelbiami [šiuo adresu](#).

³⁴ Europos bankininkystės institucija, konsultacijoms skirtas dokumentas dėl EBI preliminarių pastabų dėl atrinktų duomenų apie sukčiavimą atliekant mokėjimus pagal MPD2, kuriuos pateikė sektoriaus atstovai, EBA/DP/2022/01, 2022 m. sausio 17 d.

³⁵ Remiantis rangovo VVA/CEPS ataskaita, vienkartinės įgyvendinimo išlaidos sudaro daugiau kaip 5 mlrd. EUR, tačiau jas kompensuoja kasmetinis sukčiavimo atvejų sumažėjimas, kurio vertė yra beveik 1 mlrd. EUR per metus.

MPT turi taikyti GKAP atlikimo priemones, kurios būtų pritaikytos visiems jų klientams, o ne tik tiems, kurie, pavyzdžiui, turi išmanųjį telefoną arba išmano technologijas. Komisija reikalau, kad MPT sudarytų palankesnes sąlygas atlikti GKAP, pavyzdžiui, neįgaliesiems, vyresnio amžiaus žmonėms ir kitiems asmenims, kuriems sunku atlikti GKAP, kaip numatyta Europos prieinamumo akte³⁶.

Nepaisant sėkmingo GKAP taikymo, jis padeda kovoti ne su visų rūšių sukčiavimu. Atsižvelgdama į tai, kad atsiranda naujų sukčiavimo rūšių, ypač socialinės inžinerijos sukčiavimo, kai sukčiai manipuliuoja savo auka, kad ši atskleistų savo saugumo duomenis arba nusiųstų lėšų neteisėtam gavėjui, ir GKAP yra mažai veiksmingas, Komisija siūlo naujas sukčiavimo prevencijos ir teisių gynimo priemones³⁷. Pavyzdžiui, patobulinti GKAP taikymą (pvz., paaiškinti, kada operacija laikytina pardavėjo inicijuota operacija arba nurodymu paštu arba telefonu), sukurti teisinį pagrindą MPT dalytis su sukčiavimu susijusia informacija visapusiškai laikantis BDAR, kaip to visuotinai prašo rinkos dalyviai, įpareigoti MPT vykdyti šviečiamąją veiklą, kad klientai būtų geriau informuoti apie sukčiavimą atliekant mokėjimus, ir reikalauti, kad atliekant visus kredito pervedimus, o ne tik momentinius mokėjimus, būtų teikiamos IBAN / vardo ir pavardės (pavadinimo) atitikties tikrinimo paslaugos, kurių veiksmingumas kovojant su sukčiavimu ir klaidomis jau įrodytas tose rinkose, kuriose jos buvo pradėtos taikyti³⁸.

MPD2 buvo nustatyta teisė vartotojams susigrąžinti lėšas, tačiau tik neautorizuotų kredito pervedimų atveju, t. y. tada, kai mokėtojas nedavė sutikimo atlikti mokėjimo operaciją. Tačiau ši teisė neapima sukčiavimo rūšių, kurios atsirado jau po direktyvos priėmimo ir kurios vis labiau plinta, kaip antai minėtas socialinės inžinerijos sukčiavimas. Nors atliekant MPD2 nustatytą GKAP jau gerokai sumažėjo sukčiavimo, susijusio su neautorizuotomis mokėjimo operacijomis, lygis, jis iš esmės yra neveiksmingas užkertant kelią šioms naujoms sukčiavimo rūšims. Komisija mano, kad dėl socialinės inžinerijos vis sunkiau atskirti autorizuotas ir neautorizuotas operacijas ir vis sudėtingiau tai atlikti praktikoje, todėl kyla ir teisinių klausimų, ar operacija gali būti laikoma autorizuota vien dėl to, kad buvo atliktas GKAP.

Komisija mano, kad bet kokie MPD2 atsakomybės sistemos pakeitimai turėtų padėti mažinti sukčiavimo mastą, tačiau nesukelti naujos neatsakingo elgesio rizikos, kurią galėtų lemti bendra lėšų susigrąžinimo teisė, arba tiesiog persikirstyti finansinius sukčiavimo padarinius. Todėl ji siūlo nustatyti papildomas teises vartotojams sugrąžinti lėšas ne tik neautorizuotų operacijų atveju, bet tik tam tikrais konkrečiais atvejais ir laikantis tam tikrų sąlygų. Komisija vadovaujasi logika, kad tais atvejais, kai dėl mokėjimo paslaugų teikėjo veikimo ar neveikimo jis turi prisiimti atsakomybę, teisė sugrąžinti lėšas gali būti pateisinama. Vienas iš tokių atvejų yra tada, kai vartotojas patyrė žalą dėl nesuteiktos IBAN / vardo ir pavardės (pavadinimo) atitikties tikrinimo paslaugos. Kitas atvejis, kai teisė sugrąžinti lėšas būtų pagrįsta, yra tada, kai vartotojas tampa sukčiavimo auka, kai sukčius apsimeta vartotojo banko darbuotoju, pavyzdžiui, naudodamasis banko telefono numeriu arba el. pašto adresu (sukčiavimas

³⁶ 2019 m. balandžio 17 d. Direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų.

³⁷ Komisijos tarnybos, remdamosi EBI duomenimis, apskaičiavo, kad socialinės inžinerijos sukčiavimo vertė yra 323 mln. EUR per metus. Žr. prie Komisijos pasiūlymo dėl momentinių mokėjimų pridėtą poveikio vertinimo ataskaitą, SWD(2022)546 *final*.

³⁸ Teikiant tokias paslaugas, kurios kai kuriose valstybėse narėse yra prieinamos nacionaliniu lygmeniu, prieš užbaigiant mokėjimą mokėtojas įspėjamas apie bet kokį sąskaitos numerio (IBAN) ir gavėjo vardo ir pavardės (pavadinimo) neatitikimą. MPT pareiga siūlyti tokią sistemą jau numatyta (tačiau tik momentinių kredito pervedimų eurais atveju) Komisijos pasiūlyme dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl momentinių mokėjimų (COM(2022) 546 *final*, 2022 10 26).

apsimetant kitu asmeniu, arba apsimetinėjimas). Pastaruoju atveju MPT, kurio saugumo duomenis ir darbuotojų duomenis apgaulės būdu pasisavino sukčiai, kaip ir vartotojas gali būti laikomas nukentėjusiuoju. Tačiau vis daugiau valstybių narių bankų, pagrįstai susirūpinusių dėl tokio sukčiavimo poveikio jų reputacijai ir vartotojų pasitikėjimui bankų sistema, vis dažniau nusprendžia grąžinti lėšas tokių su apsimetinėjimu susijusių operacijų atveju. Atrodo, kad tą pačią tendenciją atitinka ir kai kurie nacionalinių teismų sprendimai. Vis dėlto būtina numatyti tam tikras tokių teisių susigrąžinti lėšas išimtis ir apsaugos priemones, ypač tais atvejais, kai vartotojas elgiasi labai neapdairiai arba kai vartotojas pats dalyvauja sukčiaujant.

Komisija sukčiavimo klausimą laiko itin svarbiu. Bendradarbiaudama su vartotojų teisių organizacijomis, ji atidžiai stebės sukčiavimo atliekant mokėjimus raidą ir, jei prireiks, bus pasirengusi siūlyti teisinės sistemos pakeitimus, įskaitant didesnę atsakomybės perkėlimo išplėtimą. Komisija tikisi, kad kiekvienas mokėjimo grandinės dalyvis – privatus ar viešasis, reguliuojamas ar nereguliuojamas – visapusiškai prisidės prie sukčiavimo prevencijos. Pardavėjai, mokėjimo schemos, techninių paslaugų teikėjai, judriojo ryšio tinklų operatoriai, interneto platformos ir kiti subjektai turėtų visapusiškai prisidėti prie bendrų pastangų kartu su reguliuojamais MPT, o tam tikrais atvejais ir jie galėtų būti laikomi atsakingais.

3.5. Rizikos mažinimas ir su konkurencija susiję klausimai³⁹

Po to, kai įsigaliojo MPD2, nebankinių MPT skaičius ir svarba išaugo. Nors jie gali teikti mokėjimo sąskaitų paslaugas, skirtingai nei bankai, jie negali skolinti ir, norėdami gauti licenciją, privalo saugoti klientų lėšas komerciniame banke. Taigi, MĮ ir EPI turi turėti sąskaitą komerciniame banke. Be to, norint teikti mokėjimo paslaugas, reikia turėti prieigą prie pagrindinių mokėjimo infrastruktūrų, kuriose tvarkomi mokėjimai ir vykdomi atsiskaitymai.

Kaip matyti iš EBI 2022 m. sausio mėn. nuomonės, MĮ ir EPI susidūrė su komercinių bankų rizikos mažinimo problemomis⁴⁰. Kalbant apie prieigą prie komercinių bankų sąskaitų, nors pagal MPD2 reikalaujama, kad bankai paaiškintų ir pagrįstų bet kokią atsisakymą suteikti prieigą prie sąskaitos MĮ ar EPI, jie dažnai pateikia paviršutiniškus formalius atsisakymo paaiškinimus arba suteikia prieigą, bet vėliau ją panaikina, o pagal MPD2 to paaiškinti nereikalaujama. Tai gali labai trikdyti MĮ ir EPI veiklą.

Be to, pagal dabartinę Atsiskaitymų baigtinumo direktyvą (ABD⁴¹) nebankiniams MPT neleidiama naudotis mokėjimo infrastruktūromis, kurias pagal šią direktyvą paskyrė valstybės narės, nes jie nenurodyti kaip galimi dalyviai. Tai verčia MĮ ir EPI dar labiau pasikliauti komerciniais bankais ne tik saugant klientų lėšas, bet ir vykdam mokėjimus, todėl nebankiniai MPT yra struktūriniu požiūriu priklausomi nuo bankų ir jiems sudaromos nevienodos sąlygos, kurias smerkia daugelis rinkos dalyvių.

Todėl Komisijos pasiūlyme peržiūrėti MPD2 numatytos priemonės, kuriomis siekiama ištaisyti šiuos trūkumus ir suvienodinti veiklos sąlygas. Bankams keliami reikalavimai dėl banko sąskaitų paslaugų teikimo nebankiniams MPT bus gerokai sugriežtinti, bus nustatytas griežtesnis reikalavimas paaiškinti atsisakymą, kuris, skirtingai nei MPD2, būtų taikomas ir nutraukus paslaugos teikimą. Centriniais bankams taip pat bus leista savo nuožiūra teikti sąskaitų paslaugas nebankiniams MPT. Komisija taip pat siūlo iš dalies pakeisti ABD, kad

³⁹ Ši dalis atitinka MPD2 108 straipsnio c punktą; žr. 1 priedą.

⁴⁰ [EBI nuomonė ir pridedama ataskaita dėl rizikos mažinimo.pdf \(europa.eu\)](#).

⁴¹ 1998 m. gegužės 19 d. Direktyva 98/26/EB dėl atsiskaitymų baigtinumo mokėjimų ir vertybinių popierių atsiskaitymų sistemose (su pakeitimais).

MĮ⁴² būtų įtrauktos kaip galimos nustatytų mokėjimo sistemų dalyvės. Į peržiūrėtas mokėjimo taisykles bus įtrauktos griežtesnės taisyklės, kuriomis reglamentuojamas MĮ kaip mokėjimo sistemų dalyvių priėmimas, atliekant atitinkamą rizikos vertinimą.

3.6. Vykdyto užtikrinimas

Siekiant užtikrinti suderintą MPD2 taisyklių taikymą ir įgyvendinimą, būtinas tinkamas vykdyto užtikrinimas. Pagal visiško suderinimo principą reikalaujama, kad valstybės nebetaikytų ir nepriimtų nuostatų, kurios skiriasi nuo MPD2 nuostatų. Tačiau įvairūs mokėjimų rinkos suinteresuotieji subjektai skirtingai aiškina ir įgyvendina MPD2 taisykles, nepaisant to, kad yra neprivalomų aiškinamųjų rekomendacijų, be kita ko, EBI parengta klausimų ir atsakymų priemonė, nuomonės ir gairės⁴³. MĮ priežiūrą pagal nacionalines taisykles savo jurisdikcijoje vykdo nacionalinės kompetentingos institucijos. Kai MPT įsisteigia valstybėje narėje, kuri MPD2 taisykles taiko taip, kaip jiems palankiau, ir iš ten teikia tarpvalstybines paslaugas kitose valstybėse narėse, kuriose taisyklės aiškinamos griežčiau, susidaro nevienodos sąlygos, dėl kurių galimas reglamentavimo arbitražas.

Atsižvelgiant į tai, tikslinga stiprinti nacionalinių kompetentingų institucijų vykdyto užtikrinimo įgaliojimus, visų pirma sankcijų srityje, ir užtikrinti vienodą ES mokėjimų taisyklių taikymą, didžiąją dalį MPD2 taisyklių perkeltiant į tiesiogiai taikomą reglamentą.

3.7. Kiti klausimai

i. Mažesnės mokėjimo įstaigos⁴⁴

MPD2 leidžia valstybėms narėms mažesnėms MĮ taikyti ne tokius griežtus priežiūros reikalavimus, jei laikomasi tam tikrų vykdomų mokėjimo operacijų limitų⁴⁵. Jokių esminių problemų dėl dabartinio limitų dydžio nenustatyta, todėl Komisija neturi įtikinamų priežasčių siūlyti keisti šiuos limitus, tačiau Komisija siūlo atnaujinti infliacijos limitus ir ateityje tai daryti periodiškai, priimant deleguotuosius teisės aktus.

ii. Supaprastinimas – e. pinigų paslaugų racionalizavimas

Antrojoje e. pinigų direktyvoje (EPD2⁴⁶) pateikiamos taisyklės dėl leidimų išdavimo e. pinigų įstaigoms (EPI) ir jų priežiūros. MPD2 pateikiamos taisyklės dėl leidimų išdavimo MĮ ir jų priežiūros ir nustatomos visų mokėjimo paslaugų teikėjų (įskaitant EPI) ir mokėjimo paslaugų vartotojų tarpusavio santykių teisės ir pareigos bei skaidrumo reikalavimai. Kadangi mokėjimo operacijos naudojant e. pinigus jau labai plačiai reglamentuojamos MPD2, EPI ir MĮ taikoma teisinė sistema jau yra pakankamai nuosekli. Tačiau licencijavimo reikalavimai, ypač pradinio kapitalo ir einamojo kapitalo, ir kai kurios pagrindinės sąvokos, kuriomis reglamentuojamas e. pinigų verslas, kaip antai e. pinigų išleidimas, e. pinigų platinimas ir susigrąžinimo galimybė, yra gana skirtingi, palyginti su mokėjimo įstaigų teikiamomis paslaugomis. Priežiūros institucijos susidūrė su praktiniais sunkumais, kai reikėjo aiškiai atskirti šias dvi tvarkas ir atskirti e. pinigų produktus / paslaugas nuo MĮ teikiamų mokėjimo paslaugų. Tai sukėlė nuogastavimų dėl reglamentavimo arbitražo ir nevienodų sąlygų, taip pat dėl galimo EPD2 reikalavimų apėjimo, kai tam tikros e. pinigus leidžiančios įstaigos,

⁴² Ne EPI, nes būsimoje sistemoje e. pinigų įstaigos statusas bus sujungtas su mokėjimo įstaigos statusu; žr. 3.7 dalies ii punktą.

⁴³ [Bendro taisyklių sąvado klausimai ir atsakymai | Europos bankininkystės institucija \(europa.eu\)](#).

⁴⁴ Ši dalis atitinka MPD2 108 straipsnio e punktą; žr. 1 priedą.

⁴⁵ MPD2 108 straipsnio e punktas kartu su 32 straipsniu.

⁴⁶ 2009 m. rugsėjo 16 d. Direktyva 2009/110/EB dėl elektroninių pinigų įstaigų steigimosi, veiklos ir riziką ribojančios priežiūros (su pakeitimais).

pasinaudodamos mokėjimo paslaugų ir e. pinigų paslaugų panašumu, kreipiasi dėl leidimo veikti tik kaip mokėjimo įstaigos.

Sukauptos patirties jau pakanka, kad būtų galima daryti išvadą, jog tikslinga sujungti abi tvarkas⁴⁷, įtraukiant jas į vieną teisės aktą ir kiek įmanoma labiau jas suderinant, tačiau paliekant galimybę pagrįstais atvejais atsižvelgti į jų ypatumus. Taip bus sprendžiami susirūpinimą keliantys klausimai ir problemos, susiję su dviejų teisinių sistemų atskyrimu, ypač licencijavimo etape. Be to, taip bus užtikrintas didesnis MĮ ir EPI taikomų teisinių reikalavimų suderinamumas, supaprastinimas ir nuoseklus taikymas, užkertant kelią reglamentavimo arbitražui, užtikrinant vienodas sąlygas ir ateities poreikiams pritaikytą teisinę sistemą.

4. IŠVADOS

Atsižvelgdama į MPD2 vertinimo ataskaitos rezultatus, Komisija priėjo prie išvados, kad, viena vertus, tiksliniai pakeitimai yra būtini ir savalaikiai, tačiau, kita vertus, šie pakeitimai turėtų būti ES mokėjimų sistemos evoliucija, o ne revoliucija. Tam tikrose srityse, pavyzdžiui, teisės aktų taikymo srities arba papildomų mokesčių taikymo, nebuvo nustatyta problemų, kurios pateisintų didelius ir neatidėliotinus pakeitimus, nors padėtis, ypač susijusi su mokėjimo sistemų operatoriais, bus stebima atsižvelgiant į SVAA peržiūros nuostatą. Kitose srityse, pavyzdžiui, atvirosios bankininkystės srityje, atsižvelgdama į MPD2 poveikį ir investicijas, kurios jau padarytos MPD2 standartams įgyvendinti, taip pat į išlaidas, kurių pareikalautų esminis tokių reikalavimų keitimas, Komisija mano, kad būtina atmesti bet kokius pakeitimus, sietinus su didelėmis naujomis įgyvendinimo išlaidomis ir (arba) neaiškiais rezultatais.

Siūlomos MPD2 pataisos sudaro pakeitimų rinkinį, pagerinsiantį ES mokėjimų rinkos veikimą ir iš esmės sustiprinsiantį vartotojų apsaugą. Šie pakeitimai visiškai atitinka Komisijos mažmeninių mokėjimų strategijos tikslus ir papildo vykdomas iniciatyvas, pavyzdžiui, pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl momentinių mokėjimų ir pasiūlymą dėl atvirųjų finansų (PFD), kuriuos Komisija taip pat teikia kartu su MPD2 pataisomis.

⁴⁷ Žr. [Komisijos ataskaitą dėl Direktyvos 2009/110/EB įgyvendinimo ir poveikio](#), ypač dėl prudencinių reikalavimų taikymo e. pinigų įstaigoms.

1 PRIEDAS

Direktyvos (ES) 2015/2366 108 straipsnis

Nuostata dėl peržiūros

„Ne vėliau kaip 2021 m. sausio 13 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, ECB ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui šios direktyvos taikymo ir poveikio ataskaitą, visų pirma dėl:

- a) 62 straipsnio 3, 4 ir 5 dalyse nustatytų mokesčių taisyklių tinkamumo ir poveikio;*
- b) 2 straipsnio 3 ir 4 dalių taikymo, įskaitant įvertinimą, ar III ir IV antraštinės dalys gali būti kaip visuma taikomos tose dalyse nurodytoms mokėjimo operacijoms, kai tai techniškai įmanoma;*
- c) prieigos prie mokėjimo sistemų, visų pirma atsižvelgiant į konkurencijos lygį;*
- d) 3 straipsnio 1 punkte nurodytų mokėjimo operacijų limitų tinkamumo ir poveikio;*
- e) 32 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytos išimties limito tinkamumo ir poveikio;*
- f) to, ar atsižvelgiant į pokyčius būtų pageidautina papildant 75 straipsnio nuostatas dėl mokėjimo operacijų, kai suma iš anksto nežinoma ir lėšos yra blokuojamos, nustatyti didžiausias sumų, kurias leidžiama blokuoti mokėtojo mokėjimo sąskaitoje esant tokioms situacijoms, ribas.*

Jei tinkama, Komisija pateikia pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto kartu su savo ataskaita“.

2 PRIEDAS

Reglamento (ES) 2022/2554 (SVAA) 58 straipsnio 2 dalis

„Atlikdama Direktyvos (ES) 2015/2366 peržiūrą, Komisija įvertina didesnio mokėjimo sistemų ir mokėjimų vykdymo veiklos kibernetinio atsparumo poreikį, taip pat šio reglamento taikymo srities išplėtimo įtraukiant mokėjimo sistemų operatorius ir mokėjimų vykdymo veikloje dalyvaujančius subjektus tikslingumą. Atsižvelgdama į šį vertinimą, Komisija ne vėliau kaip 2023 m. liepos 17 d., atlikdama Direktyvos (ES) 2015/2366 peržiūrą, pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai.

Remdamasi ta peržiūros ataskaita ir pasikonsultavusi su EPI, ECB ir ESRV, Komisija, jei tinkama ir kaip pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kurį ji gali priimti pagal Direktyvos (ES) 2015/2366 108 straipsnio antrą pastraipą, dalį gali patekti pasiūlymą, kuriuo būtų užtikrinta, kad visi mokėjimo sistemų operatoriai ir mokėjimų vykdymo veikloje dalyvaujantys subjektai būtų tinkamai prižiūrimi, kartu atsižvelgiant į esamą centrinio banko vykdomą priežiūrą“.